Otázka: Listina základních práv a svobod

Předmět: Společenské vědy

Přidal(a): Vadim

Listina základních práv a svobod

- pojem a význam Listiny základních práv a svobod
- struktura Listiny základních práv a svobod
- charakteristika jednotlivých hlav (především hlava II. a III., V.)

Pojem a význam

- Zákon 2/1993
- Usnesením Českou národní rady je publikována pod č. 2/1993 sb., ústavním zákonem 162/ 1998 16. 12. 1992 jako součást ústavního pořádku ČR.
- Je ústavní normou a je závazná pro všechny subjekty. Její věcný obsah je základem pro rozhodování Ústavního soudu.

Význam: lidé jsou svobodni a rovní v důstojnosti a právech

- LZPS vychází z nepromlčitelnosti, nezrušitelnosti, nezadatelnosti
- nezcizitelnost základních práv a svobod
- je zárukou právních, politických a sociálních jistot občanů
- odpovídá mezinárodním paktům a pevně stojí na demokratičnosti, ústavnosti právního státu

Struktura:

- neoznačená preambule, 6 hlav, 44 článků, oddíly

Ústavní postavení člověka:

- zásada rovnosti lidí v právech
- zásada svobody člověka v jednání, které není zákonem zakázáno
- zásada zaručení práv bez ohledu na náboženství, víry, barvy pleti, jazyka, politického smýšlení, kultury, národnosti, ...

Hlava I. – obecná ustanovení

- Lidé jsou svobodni a rovni v důstojnosti a právech.
- Každý může činit to, co není zákonem zakázáno, ale nesmí být nucen činit to, co zákon neukládá.
- Základní práva a svobody se zaručují všem občanům bez rozdílu víry, pohlaví, rasy, ...

Hlava II. – lidská práva a základní svobody

Oddíl 1.) základní lidská práva a svobody

- Každý má právo na život, osobní svobodu, způsobilosti k právům, nedotknutelnost osoby a jejího soukromí. Zákaz nucených prací a služeb, ochrana lidských práv, nedotknutelnost obydlí, svoboda pohybu a pobytu, ochrana listovního tajemství a jiných záznamů, svoboda vyznání, projevu, náboženství, víry. Právo na zachování lidské důstojnosti, osobní cti a dobré pověsti a ochrany jména.

Oddíl 2.) politická práva

- Právo na informace, shromažďovat se, právo petiční, právo podílet se na veřejné správě,

právo na odpor

Hlava III. – právo etnických a národnostních menšin

- Příslušnost k národnostní a etnické menšině nesmí být nikomu na újmu.
- Občanům tvořící národnostní a etnickou menšinu je zaručen všestranný rozvoj.
- Právo na vzdělání v jejich jazyce. Právo užívat jejich jazyk v ústředním jazyku.

Hlava IV. – hospodářská, sociální a kulturní práva

- Právo na ochranu zdraví, právo na vzdělání, právo sdružovat se v odborech
- Ochrana rodičovství, rodiny, dětí a mladistvých. Svobodná volba povolání, podnikání

Hlava V. – právo na sociální a jinou právní ochranu

- Není trestu bez zákona.
- Právo na zákonného zástupce.
- Zákaz zpětné působnosti trestních předpisů (= retroaktivity).
- Právo na tlumočníka; rovnost účastníků řízení.

Hlava VI. – ustanovení společná